

UCHWAŁA NR XXXV/245/2005
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO
z dnia 17 października 2005 roku

w sprawie przyjęcia
„Programu małej retencji wodnej w województwie lubuskim”.

Na podstawie art. 11 ust. 2 pkt 5, art. 18 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1590 z późn. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program małej retencji wodnej w województwie lubuskim” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Lubuskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY SEJMIKU

Zbigniew Faliński

Załącznik
do uchwały nr XXXV/245/2005
Sejmiku Województwa Lubuskiego
z dnia 17 października 2005 roku

LUBUSKI ZARZĄD MELIORACJI I URZĄDZEŃ WODNYCH
w Zielonej Górze

PROGRAM MAŁEJ RETENCJI WODNEJ
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
aktualizacja programu

Zielona Góra wrzesień 2005

1. Wstęp

1.1. Cel i zakres opracowania

Podstawowym celem opracowania jest przedstawienie w syntetycznej i poglądowej formie całości problemów związanych z utrzymaniem i powiększeniem zasobów wodnych na obszarze województwa lubuskiego poprzez realizowanie programu małej retencji wodnej.

Program małej retencji w województwie lubuskim ma na celu umożliwienie podjęcia działań programowych przez zainteresowane jednostki związanych z:

- planowaniem budowy urządzeń wodnych służących kształtowaniu zasobów wodnych oraz korzystania z nich,
- podjęciem przygotowań formalno-prawnych niezbędnych do realizacji inwestycji (występowanie o uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania gmin) oraz pozyskiwaniem funduszy na realizację zaplanowanych zadań.

Zakres niniejszego opracowania obejmuje:

- retencję istniejącą wykorzystywaną (zbiorniki i retencja korytowa),
- istniejące siedliska hydrogeniczne,
- projektowane zbiorniki i projektowaną retencję korytową.

1.2. Ogólna charakterystyka hydrograficzna województwa lubuskiego

Województwo lubuskie o powierzchni 13.984 km² położone jest w zachodniej części kraju i w całości w zlewni rz. Odry. Na terenie województwa poza środkowym odcinkiem Odry znajdują się ujściowe odcinki rzek stanowiące jej bezpośrednie lub pośrednie dopływy takie jak: rz. Warta, rz. Noteć, rz. Nysa, rz. Bóbr, rz. Obra, rz. Obrzyca, rz. Ilanka, rz. Pliszka itp.

Zgodnie z przepisami wynikającymi z „Prawa wodnego” [5] obszar województwa został przyporządkowany do trzech regionów wodnych obejmujących fragmenty dorzeczy w ich naturalnych granicach zlewni i są to:

- **Region Wodny Środkowej Odry** obejmujący środkową część zlewni Odry łącznie z Nysą Łużycką. Część tego regionu leży w południowej części województwa lubuskiego.

- **Region Wodny Warty** obejmujący dorzecze Warty od źródeł do ujścia. Część tego regionu leży w północnej części województwa lubuskiego.
- **Region Wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego** obejmujący dorzecze Odry poniżej ujścia Nysy Łużyckiej oraz rzeki Przymorza Zachodniego. Dwa niewielkie obszary tego regionu leżą w środkowo-zachodniej części oraz na północno-zachodnim obrzeżu województwa lubuskiego.

Zasoby wodne województwa lubuskiego są niewystarczające w stosunku do potrzeb gospodarczych (napełnienia stawów hodowlanych ryb) i rolniczych (nawodnienia użytków rolnych). W związku z tym można mówić o deficycie wody w regionie. Niedobory wodne są szczególnie dokuczliwe w dłuższych okresach bezopadowych, które w rozważanym regionie występują często i na ogół w okresach wegetacyjnych. W związku z powyższym zatrzymywanie wody w zlewniach, w okresach roztopowych czy po wystąpieniu opadów atmosferycznych tj. przeciwdziałanie bezproduktywnemu i bezpowrotnemu odpływowi wody z terenu naszego województwa ma tutaj szczególne znaczenie.

Retencjonowanie wody w województwie odbywa się przede wszystkim poprzez:

- magazynowanie wody w zbiornikach naturalnych i sztucznych,
- opóźnianie odpływu z cieków i gruntu poprzez budowle hydrotechniczne, przegradzające koryta cieków (retencja korytowa).

Na obniżenie odpływu i naturalną retencję wody w regionie korzystnie wpływa znaczny stopień zalesienia terenu województwa (lesistość powyżej 50%) oraz występujące siedliska hydrogeniczne.

Zwiększenie retencji zlewni, poprawa bilansu wodnego oraz racjonalne wykorzystanie zasobów wód jest podstawowym zadaniem służb gospodarki wodnej i melioracji. Techniczne metody retencjonowania wód, ze względu na zagrożenia wystąpienia katastrofy budowlanej, wymagają od w/w służb, utrzymywania w dobrym stanie technicznym istniejących budowli wodnych poprzez ich remonty, odbudowy i modernizacje.

Województwo lubuskie znajduje się w I strefie o najpilniejszych potrzebach rozwoju małej retencji, wynikających z niekorzystnych warunków klimatycznych oraz dużych potrzeb poprawy stosunków wodnych na obszarach rolniczych.

Zgodnie z zawartymi porozumieniami dotyczącymi współpracy w zakresie programu małej retencji (Zał. Nr 1 i 2), realizacja tego programu, ma na celu przeciwdziałanie powstającemu deficytowi wodnemu, poprzez odbudowę i zwiększenie zasobów

wodnych, przede wszystkim dla celów rolniczych, ochrony przeciwpowodziowej, ochrony gleb torfowych, zachowania równowagi ekologicznej biotopów i przeciwpożarowej.

Priorytetowe kierunki działań z zakresu małej retencji określone zostały zawarte w porozumieniach (Zał. Nr 1 i 2)

2. Układ i forma opracowania

Opracowanie „Mała retencja wodna w województwie lubuskim – aktualizacja programu” składa się dwóch części:

- część opisowo–zestawieniowej,
- części graficznej – przedstawionej na mapach topograficznych w skali 1:50 000.

Część opisowo–zestawieniowa

W części opisowo-zestawieniowej oprócz syntetycznego opisu wprowadzającego zamieszczono tabelaryczne zestawienia obiektów retencji wodnej w podziale na regiony wodne, oznaczone w niniejszym opracowaniu następującymi cyframi rzymskimi:

- I - Region Wodny Środkowej Odry,**
- II - Region Wodny Warty,**
- III - Region Wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.**

W poszczególnych regionach wodnych obiekty zestawiono w układzie zlewniowym (zlewnie II lub III rzędu).

Tabelaryczne zestawienia obiektów retencji wodnej wykonano w podziale na :

- zestawienia istniejących obiektów retencji zbiornikowej,
- zestawienia istniejących obiektów retencji korytovej,
- zestawienia istniejących siedlisk hydrogeniczných mających wpływ na retencyjność zlewni (tereny bagienne podmokłe i torfowiska),
- zestawienia projektowanych obiektów retencji zbiornikowej,
- zestawienia projektowanych obiektów retencji korytovej.

Numeracja poszczególnych obiektów składa się z numeru rzymskiego regionu wodnego oraz numeru arabskiego - kolejnej pozycji w danym regionie.

Część graficzna

Część graficzna składa się z 11 arkuszy mapy topograficznej w skali 1:50 000 oraz schematu układu tych arkuszy. Poszczególne obiekty retencji wodnej zlokalizowano na mapach topograficznych z zachowaniem numeracji z części zestawieniowej.

Ponadto na mapach przedstawiono:

- granice regionów wodnych,
- granice zlewni,
- granice obszarów środowiska prawnie chronionych,
- granice administracyjne (województwa i gmin).

Projektowane obiekty retencyjne przedstawiono na mapach kolorem czerwonym.

3. Wyjaśnienia dotyczące zestawień istniejących obiektów retencji i siedlisk hydrogeniczných

3.1. Istniejące obiekty retencji zbiornikowej - tabele I/1, II/1, III/1

W zestawieniach obiektów retencyjnych dla poszczególnych regionów wodnych uwzględniono wszystkie naturalne i sztuczne zbiorniki wodne o powierzchni większej niż 1,0 ha, bez względu na to w jaki sposób realizowana jest funkcja retencyjna zbiornika tj. czy w sposób naturalny i niesterowalny, bez budowy regulacyjno – piętrzącej, czy też w sposób sterowany przy pomocy urządzeń technicznych.

Całe zestawienie opracowano przy uwzględnieniu układu regionów i zlewni drugiego rzędu, a w większych zlewniach z podziałem na zlewnie trzeciego rzędu.

W poszczególnych kolumnach zestawienia podaje się następujące dane charakterystyczne obiektu:

- numer obiektu - cyfra rzymska oznacza przyjęty numer regionu wodnego zaś cyfra arabska numer obiektu,
- nazwa obiektu,
- lokalizacja obiektu tj. gmina/miejscowość ewentualnie położenie w stosunku do miejscowości najbliższej,
- ciek zasilający i zlewnia III rzędu, źródło zasilania tj. wody wstępne, wody gruntowe, źródła, rów, ciek,

- warunki topograficzne,
- warunki hydrologiczne,
- objętość - w kolumnie tej podano tylko maksymalną objętość retencyjną dla zbiorników wyposażonych w urządzenia piętrzące,
- powierzchnia zalewu,
- funkcja użytkowa - podano podstawowe funkcje zbiornika,
- budowie obiektowe - podano dostępne informacje o istnieniu budowli, a także w miarę możliwości parametry techniczne budowli,
- stan własnościowy,
- szacunkowe koszty modernizacji - podano tylko dla przypadków stwierdzonej lub zgłoszonej potrzeby inwestycyjnej odbudowy ,przebudowy lub modernizacji urządzeń.

W kolumnie dotyczącej objętości podano tylko maksymalną wielkość retencji czynnej, możliwej do wykorzystania, zawartej pomiędzy maksymalnym i minimalnym poziomem wody – bez tzw. objętości retencyjnej martwej tj. poniżej poziomu odpływu.

Większość zinwentaryzowanych zbiorników i jezior, w tym także przepływowych nie posiada budowli piętrząco-upustowych, sterujących objętością retencyjną. Dla obiektów tych nie określono objętości retencyjnej. Wielkością, która może w przybliżeniu świadczyć o wielkości retencji naturalnej, odbywającej się w zakresie naturalnych wahań wody, jest podana w zestawieniu powierzchni lustra wody. W tej sytuacji, aby nie tworzyć nieprawdziwego obrazu sumarycznej objętości retencionowanej wody w istniejących zbiornikach, nie podano sum w kolumnie „objętość”.

Ogółem w województwie lubuskim występuje 1072 szt. obiektów retencji zbiornikowej o łącznej powierzchni zalewu 18.716 ha, w tym:

- w Regionie Wodnym Środkowej Odry - 480 szt. o powierzchni zalewu 6.427 ha,
- w Regionie Wodnym Warty - 470 szt. o powierzchni zalewu 10.713 ha,
- w Regionie Wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego - 122 szt. o powierzchni zalewu 1576 ha.

Zestawienie obiektów retencji zbiornikowej istniejącej w rozbiciu na poszczególne regiony wodne przedstawiono w tabelach nr I/1, II/1, III/1, a lokalizację obiektów przedstawiono na załączonych w formie elektronicznej mapach topograficznych (płyta DVD).

3.2. Istniejące obiekty retencji korytowej - tabele I/2, II/2, III/3

W zestawieniu uwzględniono eksploatowane budowle piętrzące realizujące czasowe magazynowanie wody w korytach rzek i kanałach - dla różnych potrzeb. W kolumnach tabeli podano :

- numer obiektu - w systemie oznaczeń jak wyjaśniono w pkt. 4.1,
- nazwa obiektu - rodzaj budowli,
- nazwa i km cieku,
- gmina,
- objętość retencjonowania wody - w tys. m³,
- funkcja użytkowa - cel realizowanej retencji,
- stan własnościowy,
- szacunkowy koszt modernizacji - podano tylko w przypadkach stwierdzonej lub zgłoszonej pilnej potrzeby odtworzenia remontu lub modernizacji obiektu.

Ogółem w województwie lubuskim występuje 105 szt. obiektów retencji korytowej o łącznej objętości retencyjnej 1.240 m³, w tym:

- w Regionie Wodnym Środkowej Odry – 71 szt. obiektów o objętości retencyjnej 888 tys. m³,
- w Regionie Wodnym Warty – 35 szt. obiektów o objętości retencyjnej 650 tys. m³,
- w Regionie Wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego – 2 szt. obiektów o objętości retencyjnej 8 tys.m³,

Zestawienie obiektów retencji korytowej istniejącej w rozbiciu na poszczególne regiony wodne przedstawiono w tabelach nr I/2, II/2, III/2, a ich lokalizację przedstawiono na załączonych w formie elektronicznej mapach topograficznych (płyta DVD).

3.3. Istniejące siedliska hydrogeniczne mające wpływ na retencyjność zlewni (tereny podmokłe, bagienne, torfowiska)

Na retencyjność zlewni a w tym na wyrównanie odpływu i zapobieganie zmniejszaniu się przepływów w okresach bezdeszczowych posusznych bardzo duży, a często nie doceniany, wpływ mają siedliska hydrogeniczne obejmujące:

- płaskie tereny użytkowane rolniczo, o płytkim zwierciadle wody gruntowej, na których opady są zatrzymywane w glebie i z pewnym opóźnieniem, w postaci dopływów podziemnych, zasilają najbliższe wody powierzchniowe,
- tereny rolnicze wyposażone w system urządzeń do zatrzymywania odpływu z wykorzystaniem zdolności retencyjnej gleby i pojemności rowów odwadniająco - nawadniających,
- torfowiska, które posiadają naturalną zdolność zatrzymywania wody opadowej,
- kompleksy leśne - szczególnie wilgotne i bagienne.

Na terenach tych o naturalnych zdolnościach retencyjnych gleby jak i na terenach gdzie wykorzystywane są prawidłowo eksploatowane urządzenia melioracyjne może być retencjonowane 50÷70mm wody pochodzącej z opadów lub nawodnień - wg [6], co daje ilość 500÷700 m³/ha.

Siedliska takie występują powszechnie we wszystkich zlewniach, w rozproszonych kompleksach o różnej wielkości. Sumaryczna ich powierzchnia stwarza możliwości retencjonowania wody w ilościach porównywalnych do wielkich sztucznych zbiorników retencyjnych.

W załączonych zestawieniach uwzględniono tylko największe obszarowo siedliska, w tym:

- duże płaskie doliny (o pow. powyżej 1000 ha), użytkowane rolniczo lub zalesione doliny rzeczne o płytkim zwierciadle wody gruntowej przystosowane w większości do zatrzymywania odpływu i nawodnień za pomocą systemów melioracyjnych odwadniająco-nawadniających,
- pojedyncze złoża torfowe lub ich kompleksy blisko położone o łącznej powierzchni powyżej 50 ha i o udokumentowanych zasobach (wg [9] i [10]).

W tabelarycznych zestawieniach podano:

- numer obiektu - z symboliką oznaczeń jak w tabelach wyżej wymienionych,
- nazwę siedliska z wyróżnieniem dolin rzecznych i złóż torfowych (torfowisk),
- lokalizację obiektu - teren gmin,

- zlewnię,
- powierzchnię - przy tym dla dolin podano przybliżoną powierzchnię doliny lub jej fragmentu, a dla złóż torfowych powierzchnie złoża lub kompleksu złóż wg [9] i [10],

Ogółem w województwie lubuskim zinwentaryzowano 27 kompleksów siedlisk hydrogeniczných mających wpływ na retencyjność zlewni o łącznej powierzchni 81.760 ha. Zestawienie tych siedlisk w rozbięciu na poszczególne regiony wodne przedstawiono w tabelach nr I/3, II/3, III/3, a ich lokalizację przedstawiono na załączonych w formie elektronicznej mapach topograficznych (płyta DVD).

4. Obiekty retencji wodnej typowane do realizacji (projektowane)

W oparciu o dostępne materiały, w tym materiały robocze otrzymane od jednostek terenowych Lubuskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych, zestawiono obiekty retencji zbiornikowej i korytowej uznane za możliwe do zrealizowania w przyszłości (określone, w skrócie jako projektowane).

Dla obiektów tych, na ogół, brak jest jednostkowych opracowań projektowych lub koncepcyjnych, w których jednoznacznie określone byłoby:

- podstawowe (optymalne) parametry potrzebnych urządzeń
- uzasadnione podstawy hydrologiczne
- efekty i ilości retencjonowania wody
- wpływ na środowisko
- przybliżone ilości robót i ich koszty.

Koncepcja i przybliżone dane obiektów ujętych w zestawieniach są często wynikiem subiektywnych ocen osób lub zespołów dokonujących analiz materiałów topograficznych i rozpoznania terenowego.

Uznano jednak za celowe umieścić informacje o takich obiektach jako materiał do dalszego analizowania i uściślenia w ramach programu zwiększania retencji wodnej.

W niniejszym opracowaniu nie umieszczono obiektów planowanych przez Lasy Państwowe, która mają własny program małej retencji na swoich użytkach.

4.1. Projektowane obiekty retencji zbiornikowej

W zestawieniu uwzględniono wszystkie uznane (w różnych materiałach) za możliwe i celowe lokalizacje nowych zbiorników wodnych.

Jak wyżej wspomniano dla większości wymienionych lokalizacji brak jest opracowań koncepcyjnych lub projektowych, stąd wszystkie podawane parametry urządzeń i koszty należy traktować jako orientacyjne.

Uznaje się za wskazane aby informacja o możliwych lokalizacjach zbiorników wodnych była uwzględniona w opracowaniach planistycznych związanych z przeznaczeniem terenu (studia uwarunkowań, plany miejscowe).

Przyszłe zbiorniki wodne poza retencją wody mogą mieć istotne znaczenie dla kształtowania krajobrazu i podnoszenia walorów rekreacyjno - turystycznych okolicy.

Ogółem w województwie lubuskim przewiduje się wykonać w najbliższej przyszłości 158 szt. obiektów retencji zbiornikowej o łącznej o pojemności retencyjnej 103.955 tys. m³, w tym:

- w Regionie Wodnym Środkowej Odry – 98 szt. o pojemności retencyjnej 43.194 tys. m³,
- w Regionie Wodnym Warty - 29 szt. o pojemności retencyjnej – 24.038 tys. m³,
- w Regionie Wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego – 31 szt. o pojemności retencyjnej 36.723 tys. m³,

Zestawienie obiektów retencji zbiornikowej projektowanej w rozbiciu na poszczególne regiony wodne przedstawiono w tabelach nr I/4, II/4, III/4, a ich lokalizację przedstawiono na załączonych w formie elektronicznej mapach topograficznych (płyta DVD).

4.2. Projektowane obiekty retencji korytowej

W zestawieniach ujęto zgłaszane przez służby melioracyjne potrzeby budowy urządzeń (budowli) piętrzących na ciekach wodnych i kanałach, które spełniałyby funkcję regulowania poziomów wody w tych ciekach i kanałach, w dostosowaniu do potrzeb przyległych użytków lub stanowiły istotne uzupełnienie systemów nawadniających w dolinach.

Ogółem w województwie lubuskim przewiduje się wykonać w najbliższej przyszłości 6 szt. obiektów retencji korytowej o łącznej objętości retencyjnej 7.254 tys. m³, w tym:

- w Regionie Wodnym Środkowej Odry - 3 szt. o objętości retencyjnej 25 tys. m³,
- w Regionie Wodnym Warty - 2 szt. o objętości retencyjnej 229 tys. m³,
- w Regionie Wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego - 1 szt. o objętości retencyjnej 7000 tys.m³.

Zestawienie obiektów retencji korytowej projektowanej w rozbiciu na poszczególne regiony wodne przedstawiono w tabelach nr I/5, II/5, III/5, a ich lokalizację przedstawiono na załączonych w formie elektronicznej mapach topograficznych (płyta DVD).

5. Program utrzymania i powiększenia retencji wodnej

5.1. Utrzymanie istniejących obiektów

Utrzymanie w należyтым stanie technicznym i prawidłowa eksploatacja urządzeń służących retencji wodnej, zbiornikowej i korytowej oraz zachowanie siedlisk hydrogeniczných są podstawowym warunkiem działań zapobiegających niekorzystnym zmianom bilansu wodnego dorzeczy, a tym samym niekorzystnym zmianom środowiska.

Zgodnie z ustawą „Prawo wodne” obowiązek utrzymywania urządzeń wodnych spoczywa na właścicielu wód lub użytkowniku urządzeń piętrzących.

Dla wprowadzenia pełnej jednoznaczności w zakresie praw i obowiązków związanych z utrzymaniem i eksploatacją urządzeń retencji zbiornikowej i korytowej niezbędne jest uaktualnienie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, spraw:

- własności wód (z aktualizacją ewidencji gruntów),

- pozwoleń wodnoprawnych na piętrzenie wód.

Doliny rzeczne użytkowane rolniczo były na ogół, zmeliorowane i wyposażone w systemy odwadniająco-nawadniające. Mają one możliwości retencjonowania ogromnych ilości wody (0,5 ml m³ na pow. 1000 ha).

W utrzymaniu i eksploatacji tych systemów, użytkownicy terenów powinni być wspierani przez władze rządowe i samorządowe.

Wszystkie siedliska hydrogeniczne nawet niewielkie, a nie tylko duże ujęte w zestawieniach), powinny być chronione i uwzględniane przy tworzeniu planów zagospodarowania przestrzennego, aby ich nie niszczyć poprzez przeznaczenie ich powierzchni na inne cele lub przez jednostronne odwodnienia (nawet terenów przyległych).

5.2. Harmonogram przygotowania i realizacji nowych obiektów retencji wodnej

Budowa obiektów małej retencji wodnej korytowej i zbiornikowej może być realizowana w powiązaniu z różnorodnym wykorzystaniem zasobów wodnych i zagospodarowania (wykorzystania) terenu, a między innymi:

- hodowlą ryb,
- ochroną przeciwpowodziową,
- nawodnieniem użytków rolnych,
- rekreacją i turystyką,
- zabezpieczeniem przeciwpowodziowym (np. kompleksów leśnych).

Obiekty takiej retencji mogą być realizowane przez różne jednostki państwowe, samorządowe i prywatne, a w interesie ogólnospołecznym leży wspieranie działań w tym zakresie.

Porozumienia Ministrów Rolnictwa i Środowiska (Zał. Nr 1 i 2) przewidują m. in.

- opracowanie wojewódzkich programów małej retencji,
- współdziałanie wszystkich zainteresowanych jednostek przy realizacji tych programów.

Przy typowaniu obiektów do wcześniejszego okresu realizacji kierowano się zasadą, aby obiekty te spełniały co najmniej jedno z kryteriów:

- zaawansowane lub zakończone prace projektowe,
- korzystne warunki topograficzne i wodne,

- pewność zakładanego efektu użytkowego (retencja + dodatkowe),
- przewidywany brak konfliktów na etapie lokalizacji inwestycji,
- szacunkowe koszty jednostkowe przygotowania i realizacji, niskie lub w granicach średnich dla danego rodzaju obiektów.

Poniżej przedstawiono harmonogram realizacji programu małej retencji w województwie lubuskim, w podziale na poszczególne regiony wodne, w trzech przedziałach czasowych:

- w latach 2005÷2010 – tabele nr I/6 , II/6, III/6,
- w latach 2011÷2015– tabele nr I/7 , II/7, III/7,
- po roku 2015 – tabele nr I/8 , II/68, III/8.

W w/w zestawieniach programowych ujęto tylko obiekty retencji zbiornikowej. Do programu retencji na lata 2005÷2010 należy włączyć wszystkie projektowane obiekty retencji korytowej zestawione w tabelach I/5, II/5, III/5.

Potrzeba i możliwość wykonania tych obiektów jest dokładnie rozpoznana przez terenową służbę melioracyjną, w związku z tym ich realizacji winna nastąpić w pierwszym planowanym okresie.

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU MAŁEJ RETENCJI W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

REGION WODNY ŚRODKOWEJ ODRY RETENCJA ZBIORNIKOWA planowana do realizacji w latach 2005÷2010

Tabela nr I/6

Nr obiektu	Nazwa obiektu	Objętość użyteczna [tys. m ³]	Szacunkowe koszty wykonania [tys. zł]
<i>Zlewnia rz. Nysy Łużyckiej</i>			
I/570	Zbiornik „Gubin”	320	6.900
I/571	Staw	20	12
I/572	Staw	8	8
I/574	Staw	40	18
I/576	Staw	41	25
I/583	Staw	18	7
<i>Zlewnia rz. Bóbr</i>			
I/589	Zbiornik „Brzeźniczanka”	110	3.730
I/590	Zbiornik	15	6
<i>Zlewnia Białej Wody</i>			
I/599	Staw	10	50
I/600	Staw	15	150
I/601	Staw	15	200
I/602	Staw	20	150
I/604	Staw	18	150
I/605	Staw	17	150
<i>Zlewnia Czarnej Strugi</i>			
I/606	Zbiornik	15	6
<i>Zlewnia Śląskiej Ochli</i>			
I/609	Zbiornik „Świdnica”	240	23.500
I/610	Zbiornik	16	6
<i>Zlewnia Zaborskiego Potoku</i>			
I/612	Zbiornik retencyjny	15	6
<i>Zlewnia Zimnego Potoku</i>			
I/614	Zbiornik „Czerwieńsk”	124	5.700
I/615	Zbiornik na Kanale Strużyna	74	3.500
<i>Zlewnia rz. Strumień</i>			
I/618	Zbiornik retencyjny	20	6
I/619	Zbiornik retencyjny	12	5
I/620	Zbiornik retencyjny	18	6
<i>Zlewnia rz. Obrzycy</i>			
I/627	Zbiornik wodny	15	5
I/629	Zbiornik wodny	92	90
I/630	Zbiornik wodny	81	36
I/631	Zbiornik wodny	16	6
<i>Zlewnia rz. Jabłonnej</i>			
I/634	Zbiornik „Kępsko”	900	13.425
I/639	Zbiornik „Szabliska”	1910	13.825

<i>Zlewnia rz. Ołobok</i>			
I/642	Zbiornik „Przetocznica”	3.470	13.210
I/662	J. Dobrosułowskie	150	850
5.2.1 Razem - w latach 2005÷2010		7.845	85.738

**RETENCJA ZBIORNIKOWA
planowana do realizacji w latach 2011÷2015**

Tabela nr I/7

Nr obiektu	Nazwa obiektu	Objętość użyteczna [tys. m³]	Szacunkowe koszty wykonania [tys. zł]
<i>Zlewnia rz. Nysy Łużyckiej</i>			
I/565	Zbiornik	140	90
I/569	Zbiornik	25	15
I/573	Staw	200	150
I/577	Staw	32	20
I/580	Staw	12	7
I/581	Staw	18	9
I/582	Staw	9	6
I/585	Staw	11	5
<i>Zlewnia rz. Bóbr</i>			
I/591	Zbiornik	30	15
I/593	Zbiornik	10	8
I/594	Zbiornik	17	170
I/595	Zbiornik	18	15
I/596	Zbiornik	40	85
I/597	Zbiornik	35	70
<i>Zlewnia Białej Wody</i>			
I/598	Zbiornik	168	500
I/603	Staw	16	80
<i>Zlewnia Czarnej Strugi</i>			
I/607	Zbiornik	100	230
<i>Zlewnia Zaborskiego Potoku</i>			
I/611	Zbiornik retencyjny	25	45
I/613	Zbiornik retencyjny	30	30
<i>Zlewnia Zimnego Potoku</i>			
I/616	Zbiornik	60	120
I/617	Zbiornik	20	35
<i>Zlewnia rz. Strumień</i>			
I/621	Zbiornik retencyjny	18	6
I/622	Zbiornik retencyjny	24	7
<i>Zlewnia Starego Rowu Krzyckiego</i>			
I/623	Zbiornik	200	500
<i>Zlewnia rz. Obrzycy</i>			
I/624	Staw	10	5
I/626	Zbiornik „Rudno-Ošno-Wilcze”	1.660	9.770
I/632	Zbiornik wodny	60	15

I/633	Zbiornik wodny	40	15
<i>Zlewnia rz. Jabłonnej</i>			
I/636	Staw	8	15
<i>Zlewnia rz. Gryżynki</i>			
I/645	Zbiornik retencyjny	25	12
I/649	Zbiornik retencyjny	298	900
I/650	Zbiornik retencyjny	246	700
I/651	Zbiornik retencyjny	178	500
<i>Zlewnia rz. Białej (Bieli)</i>			
I/653	Staw	15	15
I/654	Staw	64	90
I/655	Staw	20	16
I/656	Staw	10	15
I/657	Staw	10	15
I/658	Staw	20	40
I/659	Jezioro Głębokie	200	100
5.2.2 Razem - w latach 2011÷2015		3.922	14.441

**RETENCJA ZBIORNIKOWA
planowana do realizacji po roku 2015**

Tabela nr I/8

Nr obiektu	Nazwa obiektu	Objętość użyteczna [tys. m ³]	Szacunkowe koszty wykonania [tys. zł]
<i>Zlewnia rz. Nysy Łużyckiej</i>			
I/566	Zbiornik „Raszyn”	900	7.950
I/567	Zbiornik	120	3.400
I/568	Zbiornik	230	4.300
I/575	Zbiornik „Gręzawa”	1.520	14.650
I/578	Zbiornik „Świbna”	1.770	9.100
I/579	Zbiornik „Jaryszów”	1.530	7.900
I/584	Staw	25	8
<i>Zlewnia rz. Bóbr</i>			
I/586	Zbiornik „Dobroszów”	1.360	7.430
I/587	Zbiornik „Drałowina”	650	11.700
I/588	Zbiornik „Przybymierz”	210	4.950
I/592	Zbiornik	35	20
<i>Zlewnia Czarnej Strugi</i>			
I/608	Zbiornik	60	60
<i>Zlewnia rz. Obrzycy</i>			
I/625	Zbiornik „Konotop”	950	11.980
<i>Zlewnia rz. Jabłonnej</i>			
I/635	Zbiornik „Niekarzyn”	1.430	7.620

I/637	Zbiornik „Głogusz”	1.200	6.710
I/638	5.2.3 Zbiornik „Kije”	690	7.732
<i>Zlewnia rz. Ołobok</i>			
I/640	5.2.4 Zbiornik „Darnawa”	2.550	23.100
I/641	Zbiornik „Łąkie”	5.620	23.340
I/643	Zbiornik - J. Wilkowskie	1.820	1.300
I/644	Zbiornik - J. Niestysz	5.040	3.500
<i>Zlewnia rz. Gryżynki</i>			
I/646	Zbiornik retencyjny	495	1.500
I/647	Zbiornik retencyjny	555	1.500
I/648	Zbiornik retencyjny	412	1.300
I/652	Zbiornik retencyjny	704	1.500
<i>Zlewnia rz. Białej (Bieli)</i>			
I/660	Jeziro Kokno	600	150
I/661	Zbiornik	120	150
5.2.5 Razem – po roku 2015		30.596	162.850

REGION WODNY WARTY
RETENCJA ZBIORNIKOWA
planowana do realizacji w latach 2005÷2010

Tabela nr II/6

Nr obiektu	Nazwa obiektu	Objętość użyteczna [tys. m ³]	Szacunkowe koszty wykonania [tys. zł]
<i>Zlewnia Kanału Postomskiego</i>			
II/515	Stawy	28	18
II/518	Zbiornik Postomia	67	45
II/519	5.2.6 Zbiornik retencyjny	200	50
II/521	Staw	70	50
<i>Zlewnia rz. Obry</i>			
II/523	Zbiornik retencyjny	16	15
II/525	Jeziro Chycina	2550	2.350
<i>Zlewnia rz. Warty</i>			
II/528	Jeziro Lubikowskie	1400	3.500
<i>Zlewnia Kanału Starej Warty</i>			
II/530	Zbiornik retencyjny	13	15
<i>Zlewnia rz. Noteci</i>			
II/534	Jeziro Rapino	800	4.500
II/535	Jeziro Lubowo	1200	5.000
II/536	Jeziro Grotowskie	50	2.500
II/538	Jeziro Słowic (Wołogoszcz Duży)	400	6.000
II/539	Jeziro Wielgie	500	7.500
II/541	Zbiornik Chrapów	770	4.500
Razem - w latach 2005÷2010		8.064	36.043

RETENCJA ZBIORNIKOWA
planowana do realizacji w latach 2011÷2015

Tabela nr II/7

Nr obiektu	Nazwa obiektu	Objętość użyteczna [tys. m ³]	Szacunkowe koszty wykonania [tys. zł]
<i>Zlewnia Kanału Postomskiego</i>			
II/516	Jeziro Chycina	27	35
II/517	Zbiornik retencyjny	160	125
<i>Zlewnia rz. Obry</i>			
II/524	Zbiornik retencyjny	60	26
II/526	Jeziro Długie	2340	4.500
II/527	Staw	6	15

II/527A	Zbiornik - J. Paklicko Wielkie	8661	4.400
<i>Zlewnia rz. Warty</i>			
II/529	Jeziro Wielkie (Mosińskie)	110	2.500
<i>Zlewnia Kanalu Starej Warty</i>			
II/531	Stawy hodowlane	30	45
II/532	Zbiornik retencyjny	15	25
II/533	Stawy hodowlane	26	35
<i>Zlewnia rz. Noteci</i>			
II/537	Jeziro Dankowskie	273	4.500
II/542	Zbiornik bez nazwy	42	68
Razem w latach 2011÷2015		11.750	16.274

RETENCJA ZBIORNIKOWA
planowana do realizacji w po roku 2015

Tabela nr II/9

Nr obiektu	Nazwa obiektu	Objętość użyteczna [tys. m ³]	Szacunkowe koszty wykonania [tys. zł]
<i>Zlewnia Kanalu Postomskiego</i>			
II/520	Zbiornik retencyjny	255	75
II/522	Stawy	490	270
<i>Zlewnia rz. Obry</i>			
II/527B	5.2.7 Zbiornik - J. Goszcza	3315	16.900
<i>Zlewnia rz. Noteci</i>			
II/540	Zbiornik retencyjny	219	3.500
II/543	Zbiornik Odyniec II	65	85
Razem po roku 2015		3.854	20.830

REGION WODNY DOLNEJ ODRY I PRZYMORZA ZACHODNIEGO

RETENCJA ZBIORNIKOWA

planowana do realizacji w latach 2005÷2010

Tabela nr III/6

Nr obiektu	Nazwa obiektu	Objętość użyteczna [tys. m ³]	Szacunkowe koszty wykonania [tys. zł]
<i>Zlewnia Pliszki</i>			
III/128	Jeziro Malcz	710	3.600
III/130	5.2.8 Zbiornik retencyjny	30	25
III/131	Zbiornik retencyjny	100	75
III/132	Zbiornik retencyjny	30	25
III/137	Jeziro Duże	520	2.650
<i>Zlewnia Ilanki</i>			
III/152	Zbiornik retencyjny „Bielice”	2150	12.750
III/153	Zbiornik retencyjny „Bobrówko”	310	4.400
III/155	Zbiornik retencyjny „Dolny Młyn”	560	8.200
<i>Zlewnia Myśli</i>			
III/156	Zbiornik retencyjny	10	8
Razem – w latach 2005÷2010		9.144	31.733

RETENCJA ZBIORNIKOWA

planowana do realizacji w latach 2011÷2015

Tabela nr III/7

Nr obiektu	Nazwa obiektu	Objętość użyteczna [tys. m ³]	Szacunkowe koszty wykonania [tys. zł]
<i>Zlewnia Pliszki</i>			
III/129	Zbiornik retencyjny	40	35
III/133	Zbiornik retencyjny	40	8
III/143	Zbiornik retencyjny „Dębrznica”	7754	26.300
III/144	Jeziro Wielicko- Ratno	835	4.250
III/147	Zbiornik retencyjny „Urad”	100	2.500
Razem – w latach 2011÷2015		1.015	33.093

RETENCJA ZBIORNIKOWA
planowana do realizacji po roku 2015

Tabela nr III/8

Nr obiektu	Nazwa obiektu	Objętość użyteczna [tys. m ³]	Szacunkowe koszty wykonania [tys. zł]
<i>Zlewnia Kanału Konotop</i>			
III/126	Zbiornik retencyjny	300	350
III/127	Zbiornik retencyjny	320	450
<i>Zlewnia Pliszki</i>			
III/134	Zbiornik retencyjny	100	30
III/135	5.2.9 Zbiornik retencyjny	130	45
III/136	5.2.10 Zbiornik retencyjny	100	60
III/138	Zbiornik – „Łągów”	416	2.200
III/139	Zbiornik – „Kosobudki”	2548	12.980
III/140	Jezioro Bobrze	387	1.980
III/141	Zbiornik – „Krasobudki”	7012	35.700
III/142	Zbiornik – „Kijewo”	4411	22.500
III/145	Zbiornik – Sądów	1480	1.250
III/146	Zbiornik – Koziczyn	1390	2.600
<i>Zlewnia Ilanki</i>			
III/148	Zbiornik retencyjny	4000	2.500
III/149	Zbiornik retencyjny	400	750
III/150	Zbiornik retencyjny	180	230
III/151	Zbiornik retencyjny	130	200
III/154	Zbiornik retencyjny „Młyn Pniowski”	230	7.600
Razem – po roku 2015		23.534	91.425

RETENCJA KORYTOWA - Projektowana
Region Wodny - ŚRODKOWEJ ODRY

Tabela nr I/5

Nr obiektu	Nazwa obiektu	Nazwa ciekul km	Gmina	Objętość tys. m ³	Funkcje użytkowe	Stan własnościowy	Szacunkowe koszty wykonania lub modernizacji tys. zł	UWAGI
Zlewnia ŚLAŃSKIEJ OCHLI								
I/663	Jaz z mostem , h=1,8m	Ślaska Ochla 27+812	Świdnica	12	potrzeby gospodarcze - rolnicze	Marszałek Województwa Lubuskiego	1.900	
I/664	Jaz	Ślaska Ochla 33+000	Świdnica	7	potrzeby gospodarcze - rolnicze	Marszałek Województwa Lubuskiego	1.300	
I/665	Jaz z mostem	Kanał Jarosz 2+140	Świdnica	6	potrzeby gospodarcze - rolnicze	Marszałek Województwa Lubuskiego	1.800	
Razem Region Wodny Środkowej Odry				25			5.000	

RETENCJA KORYTOWA - PROJEKTOWANA
Region Wodny – WARTY

Tabela nr II/5
 RZGW Poznań

Nr obiektu	Nazwa obiektu	Nazwa ciekul km	Gmina	Objętość tys. m ³	Funkcje użytkowe	Stan własnościowy	Szacunkowe koszty modernizacji tys. zł	UWAGI
Zlewnia rz. OBRY								
II/544	Jaz betonowy	Iz. Obra km 49+500	Międzyrz ecz	19	nawodnienia, rekreacja	ANR Oddz. Terenowy w Gorzowie Wlkp	450	
Zlewnia rz. WARTY								
II/545	Zastawka betonowa	Struga Lubikowska km 3+488	Pszczew	210 w tym jeziora Czarne, Białe i Stołuń	nawodnienia, rekreacja	Marszałek Województwa Lubuskiego	120	
Razem w Regionie Wodnym Warty				229			570	

RETENCJA KORYTOWA - PROJEKTOWANA
Region Wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego

Tabela nr III/5

Nr obiektu	Nazwa obiektu	Nazwa cieku km	Gmina	Objętość tys. m ³	Funkcje użytkowe	Stan własnościowy	Szacunkowe koszty modernizacji tys. zł	UWAGI
Zlewnia Kanatu Cybinka								
III/157	Przepompownia Urad – ujęcie wody	K. Cybinka km 0+340	Cybinka	13800	potrzeby gospodarcze - nawodnienia	Marszałek Województwa Lubuskiego	7000	przerzut wody z Odry do Kanatu Cybinka – modernizacja przepompowni Urad

UWAGA: Program małej retencji wodnej przedstawiono w formie elektronicznej na załączonej do egzemplarza roboczego płycie DVD / CD (6 szt.).

POROZUMIENIE
z dnia 21.12.1995 roku
zawarte między:

- **Ministrem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Panem Romanem Jagiełlińskim**
- **Ministrem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Panem Stanisławem Żelichowskim**

dotyczące współpracy w zakresie programu małej retencji

Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa podejmą wspólne działania na rzecz poprawy stanu, zwiększenia i odbudowy zasobów wodnych.

Niedobór wody staje się jedną z barier rozwoju gospodarczego we wszystkich sektorach gospodarki narodowej, w tym również w rolnictwie i gospodarce żywnościowej. Zjawisko deficytu wody, wyrażające się niedoborem wód w glebie i zanikaniem płytkich warstw wód gruntowych, pogłębiane nasilającą się suszą hydrologiczną występuje na wielu obszarach kraju.

Zapobieganie temu zjawisku wymaga kompleksowych i zintegrowanych działań.

Podstawą niniejszego porozumienia są:

- Ustawa Prawo Wodne (Dz. U. nr 38 z 1974 r.) wraz z późniejszymi zmianami,
- Ustawa o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. Nr 49 z 1994 r.) wraz z późniejszymi zmianami,
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16 póź. 78). Program wykonawczy do polityki ekologicznej Państwa do roku 2000.
- Założenia Polityki Społeczno-Gospodarczej dla Wsi, Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej do roku 2000,
- Program rozwoju melioracji do roku 2015,
- Krajowy program zwiększenia lesistości.
- Przyjęto następujące kierunki współpracy i formy działania:
  - o Zintensyfikowanie prac przy tworzeniu wojewódzkich programów małej retencji uwzględniających odbudowę, modernizację i budowę urządzeń magazynujących wodę o objętości całkowitej do 5 mln m³ oraz innych urządzeń i systemów retencjonujących wodę.

Programy powinny być:

- Przygotowane w układzie zlewniowym i uwzględniać inwestycje zwiększające zasoby wód pod względem ilościowym, jak też inwestycje dotyczące poprawy jakości tych wód, a także elementy ochrony przeciwpowodziowej i powstrzymanie erozji dla rzek.
- Skoordynowane w zakresie lokalizacji obiektów małej retencji z możliwością powiększenia zasilania poziomów wodonośnych oraz ochroną wód zlewni zasilających zbiorniki.
- Sporządzone z uwzględnieniem wniosków dotyczących małej retencji wynikających z zainteresowania gmin i rolników tego typu przedsięwzięciami.
- Uzgodnione z Regionalnymi Zarządami Gospodarki Wodnej i odpowiadać warunkom korzystania z wód dorzecza.

- Ochrona i poprawa istniejących warunków gruntowo-wodnych poprzez ograniczanie realizacji odwodnień terenów bagiennych i torfowisk oraz obszarów leśnych, stanowiących środowisko naturalnej retencji wody.
- Tworzenie warunków do zmniejszania spływu powierzchniowego w zlewniach poprzez zalesianie gleb marginalnych, zadrzewienia, zmianę systemu gospodarowania zasobami wodnymi oraz stosowania naturalnej biologicznej regulacji rzek i potoków.
- Powstrzymanie dalszej degradacji istniejących i budowa nowych urządzeń melioracyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem melioracji nawadniających i urządzeń piętrzących, odbudowa obiektów zniszczonych oraz dbałość o prawidłową ich konserwację i eksploatację.
- Współdziałanie w zakresie uruchomienia wszelkich dostępnych źródeł finansowania (krajowych i pomocy zagranicznej), które mogą wspierać działania inwestycyjne, konserwacyjne i eksploatacyjne zawarte w programach małej retencji.
- Włączenie do realizacji tego Porozumienia jednostek organizacyjnych podległych, jak i tych nad którymi pełniony jest nadzór merytoryczny w zakresie:
  - opracowywania programów małej retencji przez Wojewódzkie Zarządy Melioracji i Urzędzeń Wodnych z wykorzystaniem programów ochrony wód,
  - realizacji zadań wynikających z w/w programów WZMiUW i ODGW,
  - realizacji zadań w zakresie małej retencji przez Lasy Państwowe,
  - udostępnianie terenów wchodzących w skład zasobów Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwa Leśne i Lasy Państwowe - do zalesień i lokalizacji obiektów małej retencji. Wskazuje się źródła finansowania przedsięwzięć:
    - Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
    - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
    - Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
    - środki budżetu Państwa,
    - Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych,
    - środki samorządowe gmin,
    - środki ASAL i środki pomocowe FAPA,
    - inne.

Realizacja niniejszego Porozumienia powinna wspierać wszelkie działania niezbędne dla złagodzenia skutków występowania ekstremalnych zjawisk w przyrodzie (suszy i powodzi) przy zachowaniu i odtwarzaniu naturalnych walorów środowiska.

Do kontaktów roboczych w realizacji niniejszego Porozumienia strony wyznaczają:

1. Departament Infrastruktury Wsi - w imieniu Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej,
2. Departament Gospodarki Wodnej - w imieniu Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Dyrektorzy w.w. departamentów odpowiedzialni są za bieżącą współpracę i realizację porozumienia.

Strony ustalają, że raz w roku - w terminie uzgodnionym - będą dokonywały oceny realizacji niniejszego Porozumienia na szczeblu kierowników resortów.

Roman Jagieliński

Stanisław Żelichowski

POROZUMIENIE
z dnia 11 kwietnia 2002 r.

zawarte pomiędzy:

- **Wiceprezesem Rady Ministrów, Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, panem Jarosławem Kalinowskim,**
- **Ministrem Środowiska panem Stanisławem Żelichowskim,**
- **Prezesem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, panem Aleksandrem Bentkowskim oraz**
- **Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej reprezentowanym przez pana Jerzego Witolda Pietrewicza**

w sprawie współpracy na rzecz zwiększenia rozwoju małej retencji wodnej oraz upowszechniania i wdrażania proekologicznych metod retencjonowania wody.

Mając na uwadze

- zmianę ustawodawstwa w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz jego dostosowanie do standardów europejskich,
- pozytywne efekty z realizacji Porozumienia z dnia 21 grudnia 1995 roku, dotyczącego współpracy w zakresie programu małej retencji, zawartego pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej a Ministrem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa,
- korzyści ekonomiczne wynikające z racjonalnej gospodarki wodą prowadzonej w obrębie małych systemów wodnych (zlewni), przy jednoczesnym uwzględnieniu deficytu zasobów dyspozycyjnych,
- pozytywny wpływ, nietechnicznych metod zwiększających zdolności retencyjne małych zlewni przy jednoczesnej poprawie stanu środowiska,

oraz

- możliwość zmniejszenia bezrobocia,

Strony wyrażają wolę kontynuowania wspólnych działań z zakresu małej retencji i ustalające następuje:

§1.

Strony niniejszego Porozumienia postanawiają, każda w zakresie swojego działania, organizować wspólnie przedsięwzięcia mające na celu rozwój małej retencji wodnej (wpływającej na powiększenie zasobów wodnych kraju przy jednoczesnej poprawie stanu środowiska ekosystemów wodnych i poprawie warunków dla rolnictwa) oraz wspierać upowszechnianie i wdrażanie ekologicznych metod retencjonowania wody.

§2.

Współdziałanie, o którym mowa w § 1, obejmuje w szczególności tworzenie warunków wspierających działania umożliwiające racjonalny i efektywny rozwój małej

retencji w dostosowaniu do nowego ustawodawstwa i procesu akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej.

§3.

Realizacja przedsięwzięć małej retencji odbywać się będzie w oparciu o programy małej retencji opracowane w wyniku realizacji Porozumienia z dnia 21 grudnia 1995 roku, dotyczącego współpracy w zakresie programu małej retencji, zawartego pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej a Ministrem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa - przygotowane w układzie zlewniowym, zaktualizowane i uzupełnione o proekologiczne formy retencjonowania wody.

§4.

Aktualizacja i uzupełnienie programów małej retencji nastąpi z zastosowaniem zasad: kompleksowości, szerokoprzestrzenności, długopłanowości, jako podstawy konsekwentnych działań koniecznych dla prawidłowego gospodarowania wodą w zlewni. Niezbędne jest więc, włączenie do zakresu działania, terenów zurbanizowanych i uprzemysłowionych o znaczącym obszarowo zasięgu, wywierającym wpływ na kształtowanie się zasobów wodnych.

§5.

Za priorytetowe uznaje się przedsięwzięcia mające pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze, jakość i ilość zasobów wodnych, przynoszących poprawę warunków rolniczych. Oznacza to stosowanie wszystkich dostępnych, technicznych i nietechnicznych form małej retencji, ze szczególnym uwzględnieniem retencji krajobrazowej i glebowej w połączeniu z zabiegami poprawiającymi czystość wód i stan ekosystemów wodnych.

§6.

Wspierane będą wszelkie działania, w tym w szczególności wydawanie fachowej literatury, szkolenia, szeroki przepływ informacji, skierowane na upowszechnianie proekologicznych form małej retencji.

§ 7.

(wykreślony)

§8.

Intencją porozumiewających się Stron jest również zmniejszenie wzrostu bezrobocia poprzez stworzenie warunków umożliwiających zatrudnianie pracowników przy realizacji zadań z zakresu małej retencji wodnej.

§9.

Strony dokonują raz w roku analizy i oceny realizacji porozumienia.

§10.

Porozumienie może być zmienione w formie pisemnej za zgodą każdej ze Stron.

§11.

Porozumienie sporządzono w czterech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

§12.

Porozumienie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jarosław Kalinowski

Minister Środowiska

Stanisław Żelichowski

Prezes
Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Aleksander Bentkowski

Prezes Zarządu
Narodowego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej

Jerzy Witold Pietrewicz